

Ліки цілюють тіло, а книга – душу

БІБЛІОТЕРАПЕВТ

№ 10/11 (109/110) 2023

Видається з 1 жовтня 2014 року

Сайт Наукової бібліотеки libr.knmu.edu.ua

Архів «Бібліотерапевта» <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/6941>

ЗМІСТ

У НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО: РУХ У ЧАСІ ТА ПОДОЇ»

Підсумки.....Т. Павленко.....С. 4

ДУША ПОРАНЕНА ВІЙНОЮ

Буча.....Г. Сирова.....С. 6

НАТХНЕННЯ

Чашечка.....М. Федорова.....С. 8

АРТ-ГАЛЕРЕЯ

Хвостаті улюбленці.....В. Борзенкова.....С. 10

ХРОНІКА ПОДІЙ

Атестація 2023.....І. Киричок.....С. 12

Жовтень-листопад 2023 у світлі подій.....Від редколегії.....С. 13-14

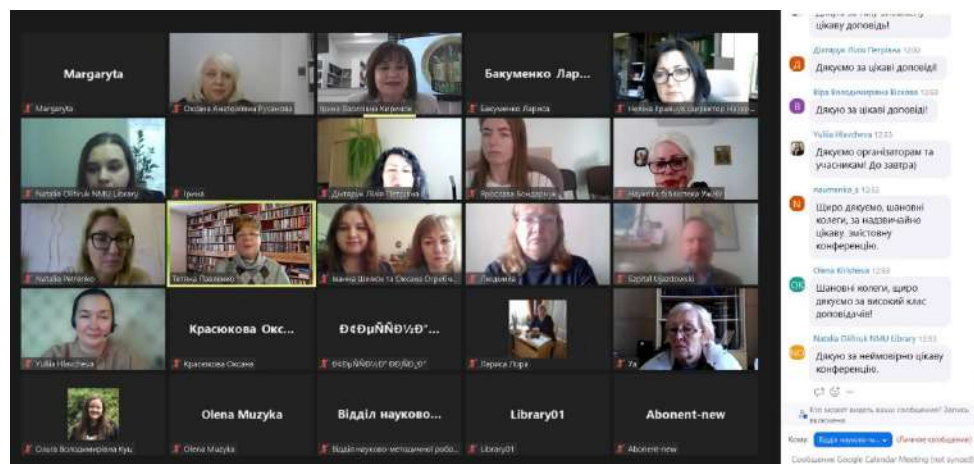
ІЗ ГЛИБИНИ ВІКІВ ЗВУЧИТЬ КРИЛАТЕ СЛОВО.....Т. Костюкевич.....С. 15

КОНФЕРЕНЦІЯ

АВТОР ФОТО: ІРИНА КИРИЧОК

Підсумки

Для обговорення актуальних тем до заходу приєдналось понад 100 людей – бібліотечних фахівців, науковців і дослідників з України та Польщі. Було представлено 15 змістовних доповідей від університетських і публічних бібліотек щодо практичного

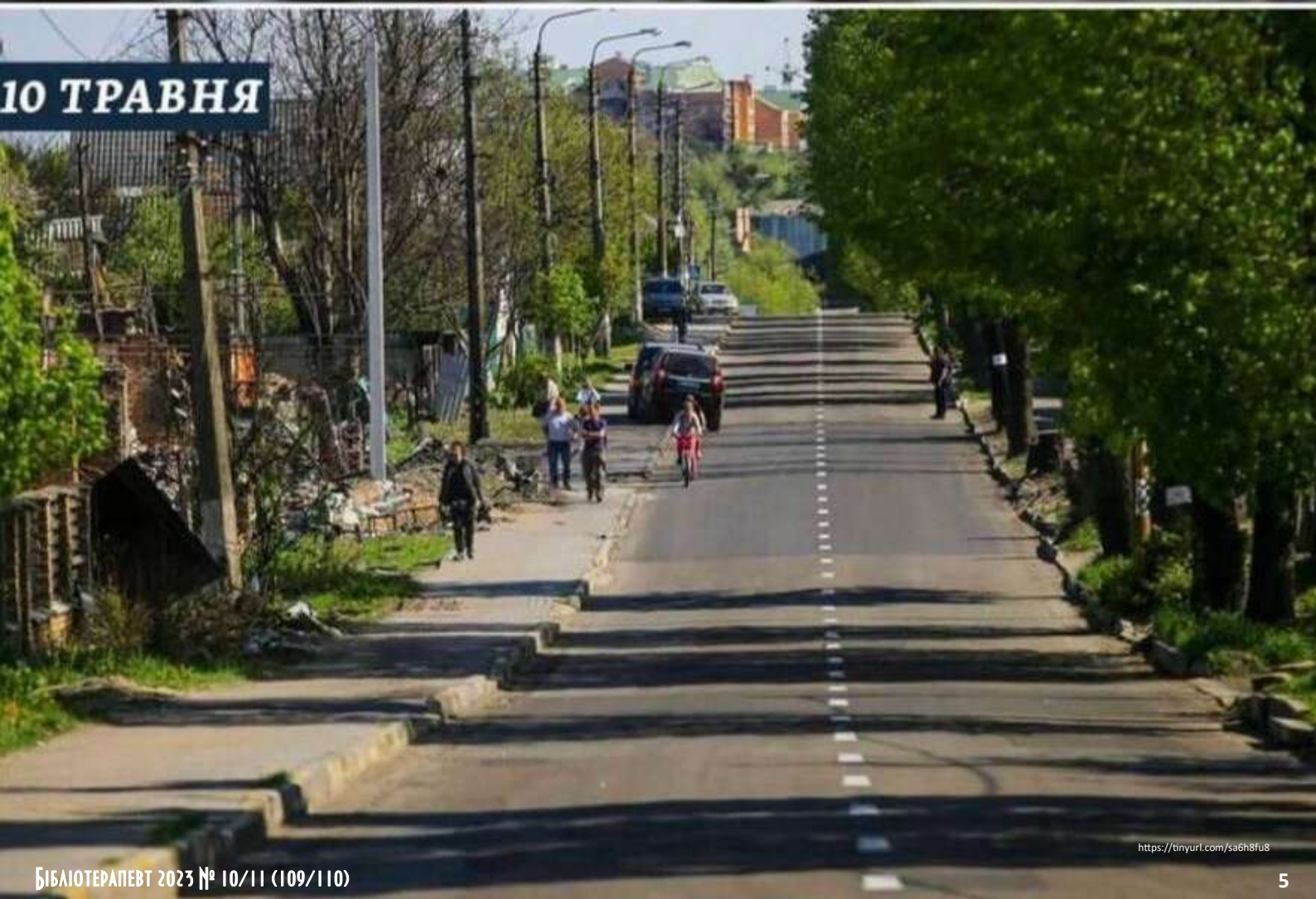
Наприкінці конференції учасники підвели підсумки роботи протягом двох днів: бібліотеки спроможні працювати у невизначених реаліях, навіть у часи змін та потрясінь. Документуючи та долаючи наслідки руйнацій будівель і фондів через ракетні удари книгозбірні одночасно продовжують науково-дослідну, методичну й культурно-просвітницьку роботу

В окремій колекції Репозитарію ХНМУ представлені тези, статті та доповіді-презентації <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/32587>, підготовлено електронну та видано друковану збірки матеріалів.

7 КВІТНЯ

ДУША ПОРАНЕНА ВІЙНОЮ

10 ТРАВНЯ

<https://tinyurl.com/sa6h8fu8>

БУЧА

Незламне місто — наша Буча,
Там досі запах мертвих тіл,
Запах горя і тиша гнітюча
Від жаху тих братських могил.

В могилах тих люди з руками,
Що зв'язані в них за спиною,
Згвалтовані жінки катами
І діти там — їх всіх весною

Знайшли в тих братських могилах,
Земля була змішана з кров'ю,
Дивитись на це мали сили
Лише найстійкіші!!! З любов'ю

І з вірою жили там люди,
Але ж від злочинців померли,
Не дихають вже їхні груди —
Вони не побачать Говерли.

Буча — місто нелюдського болю,
Тримайся, відбудуємо руїни!
Підійди, друже, обійми тополю —
Символ вільної Євро-Країни!

[illegible]

ЧАШЕЧКА

Я зайшла до нього у кабінет. Ніби у газову камеру. «Не всі люди мерзотники», — згадала вислів Януша Корчака.

Вдихнула повітря. Закашлялась.

Витягла вологу серветку. Вдихнула морський аромат. Дива! Ще учора я насміхалася над ароматизованими серветками, а сьогодні використовую наче інгалятор. Спасіння.

Господар кабінету сидів у шкіряному кріслі. Дорогий антикварний стіл. Навколо картини. Ікони. Роботи вартісні.

Він примружив очі. Посміхнувся, хоча я б назвала це вовчим оскалом.

— чого тобі? — крутнувся чоловік у кріслі, повертаючись до мене спиною.

Хотілося піти. Ні. Побігти. Чимдуж. Від цих дорогих картин у позолочених рамах. До кого я потрапила... Я, жалюгідна учителька малювання, прийшла просити допомоги.

Для себе б не просила. У жодному разі. А ось учениця моя, дівчинка із багатодітної родини, виграла міжнародний конкурс.

Хотілося поїхати. І сума не така щоб зовсім велика. Та батьки не в змозі її заплатити.

— я би... хотіла попросити... Але я не можу вести розмову зі спинкою стільця, — різко змінила тон.

Він крутнувся назад. Зачепила, бач, зневага! Еге!

— а я думав, що ти із стінами можеш говорити. І з... — він зупинив погляд на акуратній фарфоровій чашечці, — чашкою. На, — він простяг мені брудну посудину з-під кави, — поговори з нею.

Перша думка була кинути йому

в пику, та я стрималася. І мовила: — люба чашечко, як же я тобі співчуваю. Колись мабуть ти стояла на білій скатерці у світлій вітальні, тебе брали чистими руками і ти слухала теплі сімейні бесіди чи літературні або музичні твори. Але часи змінюються. У кого є гроші, той вважає, що володіє світом. Він може дозволити собі принижувати іншого, зневажати, насміхатися. Не дивлячись на те, що між іншим, перед ним жінка. Освічена. Немолода. А він їй тикає...

Уявляю, чашечко, як тобі гидко, коли тебе використовує така потвора... Правда ж, чашечко.

Скажи що-небудь.

Я завершила монолог і збиралася мовчки вийти. Ну не буде ж цей «гаманець з грошима» кидатися на мене з кулаками.

Слухайте, я не уявляю, як так сталося, ніякими законами не пояснити. Але. У тій тиші, що нависла після моєї розмови, було добре чути, як від чашки відколослося вушко і впало на паркет.

— а ось вам і відповідь, — сказала я і зачинила за собою двері.

Борзенкова Вікторія Миколаївна — головний бібліотекар Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету

ХВОСТАТІ УЛЮБЛЕНЦІ

Ці картини я присвятила нашим хвостатим улюбленцям.

Сімба і Вальс... Це собаки моїх доньки та онука. Правильніше було б — Вальс і Сімба, бо Вальс з'явився першим і став улюбленцем не тільки нашим, але й усієї дітвори навкруги. Занадто вже був лагідний і добрий. Купили його як непланового чіхуахуа, проте коли одежина для чіхуа стала замала, зрозуміли, що щось пішло не так у його мамі. Але це була любов з першого погляду.

Сімба з'явився пізніше — його взяли з перетримки. І Вальс став наставником для нього. У лютому 2022, коли розпочалась війна, Вальс і Сімба з моєю донькою спали на кухні під столом, щоб у разі вибухів скло не полетіло на голови, бо в інших кімнатах були ще дві родини, мій онук і дві кішки. Перший поверх був безпечніший. А під час обстрілів сиділи на повідках разом з одягненим онуком під дверима коридору, щоб у разі чого можна було викотитись до сходинок.

Та через місяць все змінилось — песики опинились на природі, у селі, на Хмельниччині. І все б було добре, та чи то на Вальсові відбилося пережите, чи то він не захотів повертатися у неспокійний Харків, але улюблений хвіст залишився там... Назавжди... А у Сімби тепер є подружка — Айка. І тепер він її наставник.

Гретта. Велика, кудлата, голосна та неймовірно ласкава й незлоблива. Подружка Сімби і Вальса. Вона у перші дні війни виїхала з хазяйкою до Німеччини. Але її здоров'я не витримало таких випробувань... Хазяйка повернулася до рідного міста сама, а Гретта залишилась у Німеччині. Також назавжди...

«Сімба і Вальс», 2020 рік.
Олія. Полотно 50×40

«Гретта», 2021 рік.
Олія. Полотно 60×50

ХРОНІКА ПОДІЙ

Школа лідерства для аспірантів

...наука». Це дослідницька асоціація, яка об'єднує експертів у різних сферах, які зацікавлені у наданні ефективних, гнучких, інноваційних та економічно вигідних послуг у науковому, приватному та державному секторах.

Активну участь в організації Школи взяла й директорка Наукової бібліотеки ХНМУ Ірина Киричак. Спікерами Школи лідерства для аспірантів виступали фахівці з різних країн (Україна, Франція, Великобританія), у тому числі й співробітниця Наукової бібліотеки, заступниця директорки з IT-формування бібліографічного відділу Світлана Кравченко та заступниця сектору інформаційно-аналітичної роботи Ольга Курч. Участь в Школі лідерства стала для аспірантів гарною нагодою

АТЕСТАЦІЯ 2023

Кожні п'ять років співробітники Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету проходять атестацію відповідно до «Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури» (2007) та Закону України «Про професійний розвиток працівників» (2013). Чергова атестація співробітників бібліотеки припала на час воєнного стану в Україні й відбулась 17 жовтня 2023 року.

Атестаційна комісія під головуванням проректора з наукової роботи ХНМУ проф. Валерія М'ясоєдова, до складу якої увійшли також директор Навчально-наукового інституту якості осві-

ти ХНМУ проф. Ігор Завгородній, в. о. голови профкому співробітників університету проф. Оксана Наконечна, директор Наукової бібліотеки Ірина Киричок та її заступники Оксана Красюкова, Оксана Неговелова й Тетяна Павленко, провела підготовчу роботу: визначила працівників, які підлягають атестації, строки та графік її проведення, створила сприятливі умови для підготовки працівників до атестації.

Для проходження атестації співробітники бібліотеки підготували у форматі портфоліо звіти про свої професійні здобутки, особливості роботи під час пандемії ковіду та воєнного стану, власне фахове удосконалення й безперервне підвищення профе-

сійних компетентностей, плани на подальший розвиток.

Оцінивши професійну кваліфікацію і ділові якості бібліотекарів за обґрунтованими на основі результатів їхньої діяльності критеріями, атестаційна комісія високо відзначила роботу кожного працівника і колективу бібліотеки загалом, відмітивши їхню спроможність бути гнучкими, швидко реагувати на сучасні зміни й виклики та долати їх, в кризові часи бути разом з університетом і підтримувати його діяльність.

Атестація пройшла успішно, проте ми не зупиняємось на досягнутому – рухаємось вперед!

ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД 2023 У СВІТЛІ ПОДІЙ

5 жовтня директорка нашої бібліотеки Ірина Киричок взяла участь у цікавій зустрічі з директоркою з культури та комунікацій благодійного фонду «Renovations found» Юлією Рибінською.

Вона подарувала університету книгу, створену на основі листування Вацлава Крашевського, випускника медичного факультету Імператорського Харківського університету, з його майбутньою дружиною Яніною Машатовською, в якій він описує свої студентські роки, згадує викладачів, побут в Харкові...

Під час зустрічі обговорили ідеї про подальшу співпрацю з рідними В. Крашевського.

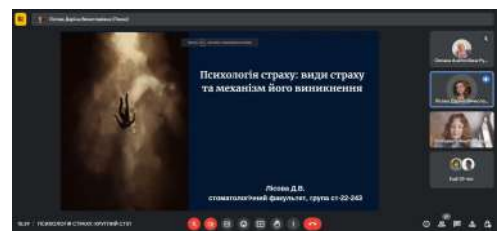
курсники різних факультетів приходять до бібліотеки зі своїми кураторами - студентами старших курсів. Це чудові комунікації і між студентами, і з бібліотекою!

Форум першокурсника, який проводило студентське самоврядування ХНМУ, **20 жовтня** продовжився в нашій бібліотеці. Залучення першокурсників до лав студентського самоврядування, знайомство з напрямками та діяльністю різноманітних секторів Студентської ради університету, цікаве спілкування, обмін думками, океан емоцій - все це у бібліотечному просторі!

ним простором, розповіла про фонди та ресурси для освіти й науки, комунікації зі студентами тощо. Гості гідно оцінили організацію роботи та інформаційно-бібліотечного простору.

7 листопада пройшов круглий стіл «Психологія страху», організований Науковою бібліотекою спільно зі Студентським самоврядуванням ХНМУ в межах щорічного циклу «Бібліотека і студентство: діалоги» (модератори: Ірина Киричок, директор Наукової бібліотеки ХНМУ, та Єлизавета Патинко, студентка 4 курсу 2 мед. факультету).

Говорили про:

*Види страху та механізм його виникнення (спікерка: Лісова Даріна, студентка 2 курсу стомат. факультету)

*Прояви страху у навчанні (спікерка: Ращупкіна Зінаїда, студентка 3 курсу 1 мед. факультету)

*Психічні розлади під час війни (спікерка: Доценко Ольга, студентка 2 курсу 2 мед. факультету)

*Патогенетичні механізми ви-

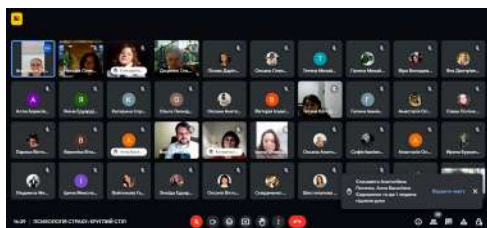
24 жовтня Харківський національний медичний університет відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Ісламської Республіки Пакистан в Україні пан Надір Хан. Його супроводжував співробітник Посольства Ісламської Республіки Пакистан в Україні пан Євген Тарасенко.

Під час візиту пан Надір Хан відвідав і університетську бібліотеку. Директор бібліотеки Ірина Киричок ознайомила з бібліотеч-

9 та 10 жовтня до нас завітали першокурсники 1, 2 медичних та стоматологічного факультетів разом зі своїми кураторами — студентами старших курсів. Директорка Ірина Киричок та її заступниця Оксана Красюкова провели екскурсії по бібліотеці, розповіли про пункти обслуговування користувачів, доступні фонди та е-ресурси, ознайомили з правилами користування бібліотекою, режимом роботи, можливостями для самопідготовки тощо.

11 та 12 жовтня продовжились ознайомчі екскурсії по університетській бібліотеці. Першо-

живання та захисту організму в умовах небезпеки (спікерка: проф. Некрасова Наталія Олександрівна, кафедра неврології ХНМУ)

В обговоренні взяли участь і викладачі, і студенти, і бібліотекарі, зокрема зав. кафедри філософії та соціальних наук проф. Катерина Карпенко, доц. цієї ж кафедри Володимир Дейнека, керівниця Психологічної служби ХНМУ канд. психол. наук. Анастасія Шейко, студенти Ганна Войлокова, Єлизавета Патинко, Анна Євдошенко та ін.

Дискусія була цікавою та взятою, панувала дружня атмосфера. До заходу змогли приєднатися 48 учасників.

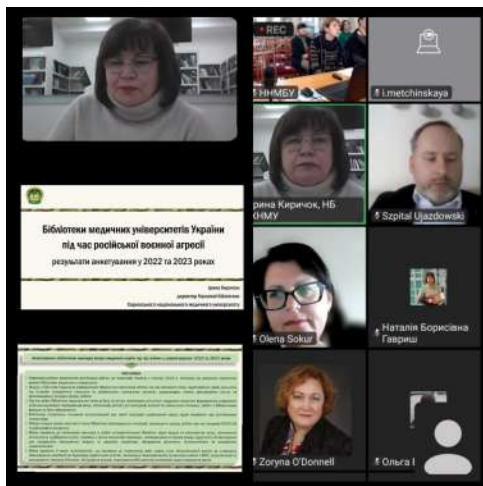
15 листопада розпочала свою роботу дводенна XXI Міжнародна науково-практична конференція медичних бібліотек «Трансформація діяльності медичних бібліотек України в реаліях сьогодення», яку проводить щороку Національна наукова медична бібліотека України / NSMLU.

Широка географія учасників конференції – з різних куточків України та зарубіжжя, цікаві доповіді у творчій та дружній атмосфері. До участі долучились і наші співробітники.

Директор нашої бібліотеки Ірина Киричок виступила з доповіддю «Бібліотеки медичних університетів України під час російської воєнної агресії: результати анкетування у 2022 та 2023 роках», проаналізувавши діяльність університетських медичних бібліотек, організацію роботи, кадрове забезпечення, волонтерську діяльність, зміни, які відбулись на тлі війни.

Наприкінці доповіді пані Ірина

зазначила, що бібліотеки медичних університетів України довели свою спроможність протистояти будь-якій кризовій ситуації, навіть під час військової агресії, та забезпечили безперервний інформаційний супровід освітнього та науково-дослідного процесів своїх вишів.

21 листопада відбувся круглий стіл «Толерантність та дискримінація в медичній практиці» з циклу «Бібліотека та студентство: діалоги», організований Науковою бібліотекою та Студентським самоврядуванням ХНМУ (модератори: Ірина Киричок, директор НБ ХНМУ, та Дарина Приймак, студентка 3 курсу 2 медичного факультету), за підтримки співробітників кафедр: пропедевтики внутрішньої медицини, медсестринства та біоетики, неврології, а також філософії та суспільних наук.

Студенти запропонувати поговорити про:

Хворі на ВІЛ/СНІД: чи є толерантним суспільство (спікерка: Приймак Дарина, студентка 3 курсу 2 медичного факультету)

*Расова дискримінація в сучасній медицині (спікерка: Просол Карина, студентка 3 курсу 3 медичного факультету)

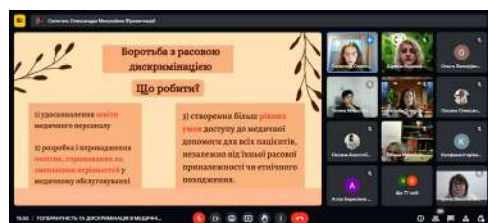
*Вікова та гендерна дискримі-

нація в сучасній медицині (спікерка: Демченко Ганна, студентка 3 курсу 2 медичного факультету)

Після виступів була жвава дискусія, до якої долучились і викладачі, і студенти, і бібліотекарі, серед них: зав кафедри проф. Тетяна Ащеулова, професори Тетяна Амбросова та Наталія Некрасова, доценти Вікторія Смирнова та Володимир Дейнека, асистент Марія Фідровська, студенти Олександра Селегень, Ганна Демченко та інші.

Цікаві обговорення, дружня атмосфера і як результат – плідна робота круглого столу та добрий настрій всіх учасників, яких було понад 90 осіб.

3 2 листопада в нашій бібліотеці розпочався цикл тренінгів "Самодопомога+", який проводить Студентське самоврядування ХНМУ.

Тренінг розроблений ВООЗ як груповий курс управління стресом.

Всього за листопад відбулось 4 зустрічі. І постійним помічником залишається Наукова бібліотека, яка завжди надає студентству простір та підтримку для проведення різного роду заходів.

ІЗ ГЛИБИНИ ВІКІВ ЗВУЧИТЬ КРИЛАТЕ СЛОВО

АВТОР: ТЕТЯНА КОСТЮКЕВИЧ

Найважливішим ідентифікатором будь-якої нації є мова. Мова народу, його література і передуючий їй період усної творчості завжди є відбиттям способу мислення певного суспільства.

У важкі часи, особливо в пеклі війни, коли руйнуються і зводяться нінащо культурні й духовні цінності українського народу, вкрай важливо зберегти нашу співучу мову, збагачувати й поширювати її. І це залежить від кожного із нас.

Крилаті слова, красиві й дотепні вислови, які хочеться повторювати, є квінтесенцією народної мудрості. Вони поєднують у собі глибокий зміст з дуже простою, але образною формою, передаються від покоління до покоління лише найзмістовніші й найвлучніші з них. Так зароджується фольклор.

З давніх-давен від самої античності існували малі фольклорні форми. Багато з них згодом набули широкого розповсюдження серед усіх народів Європи.

Одним з найдавніших і найуживаніших фольклорних жанрів є прислів'я, приказки, байки. До розряду крилатих слів належать й цитати з літературних творів, вислови видатних філософів, учених, образи античної міфології.

Тож пропонуємо читачам разом з нами вивчати і збагачувати нашу мову красивими висловами, а ще й підвищувати ерудицію латиною.

VIVERE MILITARE EST (лат.) — Жити — значить боротися.

«Лиш боротись — значить жить» (І. Франко).

Вислів походить з «Листів» Сенеки. Часто вживається в українських письменників: у Г. Сковороди, в І. Франка у п'ятнадцятій поезії «Vivere memento!» із збірки «З вершин і низин», у М. Коцюбинського та ін.

PRO PATRIA ET LIBERTATE! (лат.) — За Вітчизну і свободу!

Заклик, який наводить Саллюстрій у своїй «Історії».

AUT CUM SCUTO, AUT IN SCUTO (лат.) — Або зі щитом, або на щиті.

Відомі слова спартанки Горго синові, що йшов на війну (тобто — «або повернутися переможцем, або вмерти героєм»). Вислів пов'язаний зі звичаєм нести на щиті воїнів, що загинули як герої.

Контакти:

м. Харків,
пр. Науки, 4
e-mail: oa.rusanova@knmu.edu.ua

Редакційна колегія:

Киричок І.В. (головний редактор)
Русанова О.А. (відповідальний редактор)
Кустова К.М. (верстка)

